

2 Koritia

Vu'la Anejijina

¹ Na Porura Keriso oni apasorua Godira Huni ura ijino iji pijihana. 'Ene Timoti ka'ene núni vweiji'o Godoni sosia maho'o ka'ene Korinitiai namuna 'ee nimaa roji'ina maho'o ka'ene Akea vaji hijujihi puna'e veju. ² Maiji vwihaniuji'o matauvi'ina ka'ene Godi núni Oma 'ee Natohwa Jesu Keriso una'i rena roujaho ja pu'úmuna.

Porura Godi Teimani 'Wamajina

³ 'Ene Godi Amo ka'ene núni Natohwa Jesu Keriso oni Oma. 'Ene Amo ka'ene numiruvi'ina 'ee Godi ka'ene veju'e haha sonahi'iniji ta'aroha. ⁴ Núra ahija 'ee varapa piunivujaho Hura nú maho'o venu'e oja sonahúuna. 'Ejura'omo vu núra areri ea ka'ene ahija 'ee varapa ija'ina'e piuni'avajaho Godira nú oja ka'ene vejume sonahúa ja'ina'e nú veje pu 'u'o oja sonahihuna. ⁵ Ijihuni maijaho areri Kerisora haha ka'ene hiamá ja'ina'e núni vajakaho mapoka'e ija'ina'e renujihuna'e nú 'u'o Keriso oni vaji haha ni'ima'ura'e sonahúhuna. ⁶ 'Enakaivo nú ahija 'ee varapa piunivujaho ijara reju'e ja hami hene 'ee ijara ni'ajihuna. 'Ene nú sonahúujara reju'e ja sonahiu. 'Ejakame ijaho ja masuani ajuarasahe ahija nikwisu'ina ka'ene núra siseisei hijujaho kirasahe vahuna. ⁷ Núni vwíha vajijaho joni nimaa roijaho nianesina'e rejara. 'Ene nú hena kivujaho ja nú pu'úmo ahume sisei hijujihuna'e

ja nú pu'úmo hami hihuna. ⁸ Ijihuna'e vwehije nú jara pahene pavwihahuni jihuna'e 'waravu. Esia vaji sisea ahija ichá'ina'e núni 'ahi roajaho nú niho'o ahija ni'ima'ura vaji aruvara 'ee núni haruriji'i areri parenana. 'Ejume núni vwiha ijaho núni hia níroe paraju rojara. ⁹ Nú nimaa'e nikwamasahuniji núni vajakino irechamúe hiju-jihuna'e nú onúno panimaa veti'arahuna kaivo Godi ka'ene ea venaue 'urijuji nimaa vetihuna. ¹⁰ Hura ahija ni'ima'ura ka'ene kwamasahuni vajijaho ni'ajúhe 'ekue karaa ruva'uana. 'Ene Hura ni'ajúhuna. Nú Huni toi núni nimaa roijaho ranavura'omo Hu majaa ni'ajúhe vahuna. ¹¹ 'Ene ja 'u'o ni'ajúhe núni siporua 'onuhu. 'Ene ea mapokijihí siporua eha vene núnuna'i maaaa ka'ene venajihuna'e teimani 'wa'avara.

Porura Amairiarama Aremajihuni Vu'a

¹² Ijihuna'e núra teamanumujaho ikena. Núni vwiha ijara 'warumujara nú Godoni maiji vwi-hanii'ina vajijino mwe'a ikehuni vaja 'ee jonuna'a kara maaaa vejara. Nú akuavare Godi ura renuni 'unamijino nimaa nimaiji vejara kaivo mwe'a kehuni vwiha ijihunijaho pana. ¹³ 'Ene nú uneunecha 'aho'a ani'ina paveju kaivo ike jara tahe hejukeruna. 'Enajihuna'e na nimaa'e vejujaho ja ijihuni maijaho hena va'e urisahuna. ¹⁴ Jara areri pwinana'a hena kúvaja'ina'e nú joni maijihuna'e nú núni Nato-hwa Jesuni vejijaho mari'uve ja 'u'o núnijihuna'e mari'uhuna. ¹⁵ 'Ene ike nimaa vejuri vajakino

ja'e 'aha no'ohe'i meraji'amarono na ura nuni-
jaho nimako joni vu'i 'ahiana. ¹⁶ Ijaho na Masato-
nia va'iro va'ujino vuhuna. 'E'ira'omo kú'o
Masatonia rena rouji vuhuna. 'Ene jara iji'a
ni'ajihe ranamie Jutia vahuna. ¹⁷ Ijihuni mai-
jaho na ike ura vu'i vwihajuta ka'ene arevujaho
na majikari arevuta raka? 'Ú nuni vwihana ijija
na haha huni vwihana ijino vwihane 'ee nara i'a
'ivujija pana 'iame avajura raka? ¹⁸ 'Enakaivo
areri Godi pauchavi'ini ja'ina'e núni vu'ijaho i'a
'iavujaho i'a 'ee pana 'iavujaho pana. ¹⁹ Ijihuni
majaho Godi oni Hariha Jesu Keriso rone joni
vaja kajino núrane 'ee Siruvenasine 'ee Timotine
ijá najahajaho i'a 'iavujaho i'a 'ee pana 'iavujaho
pana kaivo Huni vajijaho i'a. ²⁰ Ijihuna'e Godira
nahama 'waramajija mapoke 'ee icharu navu
ijija Huni vaji nimaa. Ijihuna'e Huni vaji Ameni
'wavujaho Godi ta'arohe 'wavu. ²¹ 'Enakaivo
Godira nú ja pu'úmo Keriso oni vaji venume
kisina'e rene 'ee merajúhana. ²² 'Ene Hura nú
'u'o Huna'e nimaa venarena areri 'Avenijaho
núni oja vaji tatua'e vene múhana. ²³ 'Ene
Godira nuni ojijaho kame nimaa'e veti'eju'e
ikaho 'waravu. Na Koriniti pavu'ujihuni mai-
jaho na joni hura'e vene makimarejo ijihuna'e
pavu'uta. ²⁴ Nú joni nimaa roijihuni natohta
rene 'ajoahuna pana kaivo joni temari jihuna'e
ja pu'úmo ahume kaukara veji'ina. Ijihuni mai-
jaho joni nimairoa vajijaho ja kikisima'ura'e rene
namiju.

2

¹ 'Ene núra pavuhuna vwihaja jihuni maijaho nara ki'irono vu'u kara reje ja kú'o temukahunijaho na ura pareniana. ² Ijihuna'e na veje ja temuka'amajaho vu irara na venie teamani'ena? Ijaho ea ka'ene nara vejume temuma parana-jara. ³ Ike uneka kehuni hahi na joni asura vejuta. 'Ene vejuro'i vea ka'ene na vu'ujaho ea ka'ene na venie teamanahunijija paveje na temuki'avarono avajuta. Ijihuni maijaho na ja maho'o nimaa vetiu jihuna'e nuni temarijaho ja maho'o joni temara'e rehuna. ⁴ Ijihuna'e haha 'ee oja ni'ima'ura'e hejuta vajijino na nitu'iji'i joni pasia vejuta. Na ja venae temuka'avarono vehuna pana kaivo nara oja ichá'ina ka'ene ja mihuji hena ka'avarono vejuta.

Ea Ka'ene Sise'i 'Ahúuji Vwihania Arehuni Vu'a

⁵ 'Enakaivo ei pini veje ja temuka'amajaho hu paveju'e na temukimu. 'Ene ike temukakaho jonijihuna'e na ikehuni toa vu'a ni'ina pa'warahuna. ⁶ 'Ene eha ichá'ina ka'ene ea mapokijipo hu mahajara ni arerina. ⁷ 'Enakúne ja unenu pina ani'ina paveha vo ma vwihane areme 'ee veje oja sonahi'amana. 'Ene vejuro'i ea ijá kajaho temuki niho'o rarena parajakame hua'e kú'o ni'ajahe marahuna areri parehuna. ⁸ Ijihuna'e na ja jarirame 'waravu. Jara oja ka'ene hu majaa mahujaho na'avara. ⁹ 'Ene 'u'o ja uneuncha maho'o areri hene veji'iniji vene ki'i 'ahiume na joni asura vejuta. ¹⁰ 'Ene ja ea irá uné raka huna'e vwihane are'avajaho na 'u'o pu vwihanie arehuna. Na nimaa'e vwihanie arevu

jihuni maijaho na nimaa joni hahijihuna'e Keriso oni una'i avajuta. ¹¹ 'Ene nú ija'ina'e vejakame Setaniho núnuna'i vehuna ija pa'are'amana. Ijihuni maijaho hura ira'ata ka'ene pisimisamuni 'unamijaho nú mai'o papuruva retúu.

Porura Toroasi Vaji Oja Heji'i Hinajina

¹² 'Ena'lomo vea ka'ene Keriso oni vu'a maa maiu'ini jihuna'e Toroasi roujaho Natohwi jihuni vaji nuni vwicha jaraana. ¹³ 'Ene na mai'o Taitasi ka'ene nuni vweijaho papiuname nuni oja mai'o paarihe asuma namana. 'Eju'e na pu irechami'i kaivo Masatonia va'uta.

Keriso Oni Vaji Asita Ranavajina

¹⁴ 'Enakaivo Godi teimani 'wavujaho Keriso oni vaji Hura na'ia mapoka venue uneunecha asitaha paraju. 'Ene nuni vaji Huni henaka mamaijaho kwaa ara mapokakino najahu'e pu areri amua maa'e 'uvuja'ina. ¹⁵ Ijihuni maijaho nú Keriso oni vaji Godoni una'i amua maaa'e 'uvu. 'Enakaivo ea ka'ene nimaa roji'ina 'ee panimaa roji'ina maho'o amua kajaho urahuna. ¹⁶ Nú ea pihuna'ijaho amua ka'ene kwamasahuniji hunai' rena rou'e kwamasahu ja'ina. 'Ene ea pihuna'ijaho amua ka'ene majama hihuniji hunai' rena rou'e majama hihunija'ina renuna. Ea irara kaukara areri ija'ina ve'ena? ¹⁷ 'Ene ea 'ahopo vejuja'ina'e Godoni irijaho paapene monia vene oju. 'Enakaivo nú Godoni irijaho nimaa Keriso oni vaji 'waravu'e Godi ka'ene nú irechamúume roajihuni una'i 'waravu.

3

Vu'a Maiu'inijihuni Pwehija

¹ 'Ú nú aneja vene kú'o nú ea irahijijaho rone 'wara'eja? 'Ene 'ú ea 'ahopo vejuja'ina'e asura vene nú ea irahijijaho rone 'wara'eja? ² Ja núni asura ka'ene joni oja vaji vejara ka'ene ea maho'o hena kime tahujina. ³ Ja Keriso oni asura ka'ene emaapo ta'ahunijina. Ike asura ikija ipua pavejara kaivo Godi ka'ene mai'o hiji'ini jihuni 'Aveni muna 'aha pana kaivo emaapuni oja vaji veju'e núra 'ajoha hiju. ⁴ 'Ene ijija Keriso oni vaji Godina'i nimaa vena paraju. ⁵ Nú onúno areria pana. 'Ene uneunecha núnuna'i rena rohuna pavwihaju kaivo nú areri renuhunijaho Godoni rena roana. ⁶ Hura 'u'o venume areri renúana. 'Ejume areri vu'a maiu'ina huni pwea rejara. 'Ene asuri jihuna pana kaivo 'Aveni jihuna'ina. Ijihuni maijaho asurijara 'anie kwamasahuna kaivo 'Avenijara majama hihunijaho mihuna. ⁷ Ijí tamana ka'ene muna 'ahi vejara ka'ene kwamasahunijaho hanaji'iniji'i roana. Ijara niho'o Mosisi oni niura ni'ima'ura hanajumakame Isureri ora areri huni niura pakavara. 'Enakaivo ijí hanana kajaho pujaha parana va'ana. ⁸ 'Ú 'Aveni jihuni kaukara ijaho pinana ni'ima'ura pa'uri'ena raka? ⁹ 'Ene kaukara ka'ene nú namuhunijaho mavarasa'ina'e re'amajaho ivi'a vu kaukara maiu'ina ka'ene núa'e venume arira'e rejajaho niho'o maijihi ani mavarasa'i maa. ¹⁰ Ijihuna'e nimaa'e iraka ka'ene mavarasa'inijaho iviamaa maa pa'ana.

Ijihuni maijaho maaaa pina ka'ene hananajara ijaho asima paranana. ¹¹ 'Enajihuna'e ijí pujaha va'ajara niho'o hanaji'ina'e renana'e re'amajaho ivi'a ike majama nama vahuna kara hananujara maraku orijaho asima paranana. ¹² Nú ijaho nima rojujihuna'e nú harura vene kirasahi'i 'waravura. ¹³ 'Ene nú Mosisira venaja'ina pana. Hu huni urania atehi tanuvu'e Isureri oni harihija arira'e raka ka'ene pujaha va'ujaho pakavara. ¹⁴ 'Enakaivo puni vwihha ijija tanume kisima'ura rena roe iviasi veakino usevu. Ijihuni maijaho pu vu'a sahasiji tahujaho ijí ateha ka'ene urania vahinamia savu kajaho majaa pa'ekaru va'uju'e navu. Ijihuna'e Keriso oni vaji ijija 'ekaru va'ana. ¹⁵ 'Ene nitama rene roe iviasi 'e'unujaho vea ka'ene Mosisi oni tamaniji tahujaho atehi puni oja vahinamiu'e navura. ¹⁶ 'Enakaivo vea irakijino ea irara ta'arohe Natohwi jihuni roujaho ijí ateha ka'ene puni oja vahanamiu'e navu kajija 'eka ruva'u'e pa'arenu. ¹⁷ 'Ene Natohwijaho 'Aveni jihuna'e ichihachano Natohwi jihuni 'Avenijara hinujaho ijihhi kajaho matauvi'inijara namuna. ¹⁸ 'Enakaivo nú maho'o núni Godi urania unenu'u 'aho'a pavahúnámúu'e navujihuna'e nú areri mane'a'e ahanihu ja'ina'e Natohwi jihuni hanaji'inijaho núni vaji majama ahanihuna. 'Ene nú ta'arohe Hu vare'ina'e rena apene ajima vai'i nahuna. 'Ene hahaji'ina kajaho Natohwa ka'ene 'Aveni jihuni vaji rouna.

4

'Avena Huni Kukua Mamaijaho Si'uara Vaji

Navu

¹ Ijihuni hahi nú kaukara ike apeja jihuna'e numiruvi'inijaho apejara. 'Enakúne ja paki'eje oja ajuarasahu ro'ava. ² 'Enakaivo nú une-unecha ka'ene hemijija junuhuni jihuna'e niarevara. 'Ene nú ea papisimisame 'urahoju. 'Ene Godoni irijaho unenu 'aho'a ijí pu'úmo ahuvi'i 'warahuna pana kaivo nimaijino epuni una'a vene 'ee Godoni una'a 'u'o 'waravura. ³ 'Ene nuni vu'a maiu'inakaho tanuve namuna'e re'amajaho ijaho ea ka'ene pa'arehuni jihipuna'a tanume namu. ⁴ Mwe'a kehuni Godijara ea ka'ene pan-ima roji'ini jihipuni vwiha ijija tanu'urihu'e puruva retiu. 'Eju'e vu'a maa maiu'ini jihuni hanaji'inijaho 'ee Keriso oni mamaijaho pahena pakavu. Hu Godi arerina. ⁵ 'Ene nú núni vu'a parone 'waravu kaivo Jesu Keriso Hu Nato-hwiji rone ja 'waravu. 'Ene nú Jesu onijihuna'e joni pwea rejara. ⁶ Ijihuna'e Godira ija'ina'e 'waramana. Ira nututa vajijino hanahuna 'iamana. Ijaho Hura núni oja vaja veju'e hanavu'e Godoni henaka ijihuni mamaijaho Keriso oni urania vaji kahuna. ⁷ 'Eju'e nú ike vu'a mamaakaho mwe'a huni haha vajakino ranavu'e namu. 'Enajihuna'e harura nato-hwa ka'ene areri mina pavehunijaho Godoni rena roana kahuna kaivo núna parene roana. ⁸ Nú niho'o 'unama ani ani sise'i 'ahúu kaivo niho'o pamutua túa reju. Nú 'unama vahuna puruva renu kaivo nú mai'o pa'arevu. ⁹ 'Ene nú sise'i 'ahúara kaivo papataaroruhura. 'Ene 'anúume arihara kaivo paruruhume pa'arejara. ¹⁰ 'Ene na'ia mapoka haha vaji siseisei hijujaho nú Jesura kwamaji-

huni pwinana'e rene avaju. 'Ejukame Jesu oni hia ichá'inijaho 'u'o núni haha vaji najahuna. ¹¹ Ijihuni hahi nú ea ka'ene hijukija Jesuni jihuna'e kwa'avarono aheruma va'u. 'Ejakame Jesuni hiijaho ike haha ka'ene kwamasahuni haha vajakino veje roe samaahirahuna. ¹² 'Ena'omo nú kwamasahunijino hijukame majama hihunijaho joni vaji kaukara venu. ¹³ 'Enakaivo nú 'Avena nikwinu'ina ka'ene nimaa rojuji apejara. 'Ene ika'ina'e vene 'waravara. Na nimaa rojujihuna'e 'waravuta 'iamana. Nú 'u'o nimaa rojujihuna'e nú 'waravu. ¹⁴ Ijihuni maijaho nú nihene kavu. Godi ka'ene Natohwa Jesu vejume 'urinajara venu'e nú 'u'o 'urine Jesu pu'úmo ahume Huni una'i vahuna. ¹⁵ Ike uneunecha maho'o ikija ja maranihuni jihuna'e veju. 'Ene maiji vwhaniujaho rausahe va'e ea mapoka puni va'u. 'Enajihuna'e ea mapoka teimani 'wame 'ee Godiho niho'o maho'o hura hara ta'arohuna.

Nimairoa Vajaru Hi'avara 'Ee Uneunecha Mai'o Pa'arehuna 'Ee Uneunecha Majama Nahuni Vu'a

¹⁶ Ijihuni hahi oja vaja pasenuvu'e arevura kaivo núni hahakaho uhe matoha parane va'u kaivo 'avena ka'ene núni vaji hinujaho veku veku veju'e maiu'ina'e renu. ¹⁷ 'Ene ike ahija ka'ene núra iviamaa ma'u'umaa ka'ene apejukihhi 'eke temara ni'ima'ura ka'ene núra majama apehuniji'i manura vehuna niho'o areri pana. ¹⁸ Ijihuna'e nú núni nia uneunecha ka'ene iviamaa navu'e kivujihhi puni toa pairechavu kaivo uneunecha ka'ene nú pakivi'inijihhi puni toi irechavu. Ijihuni maijaho iraka ka'ene iviamaa

kivujija 'aha jora panama vahuna kaivo iraka ka'ene pakivujipo majama nama vahuna.

5

¹ 'Ene nú nihena kavu. Ike mwe'i ara ka'ene vejara ka'ene núni sea kara tira'usahe ari'amajaho nú ara Godina'i namuji apehuna. Ijí ara kajaho ija pavejara kaivo ijí majama akúpa 'ahi navu. ² Ijihuna'e nimaa'e nú arakino hijujaho nú hahuna'e veji'i hiju. 'Ene ara ka'ene akúpi 'ahi namuji hihuna ura renúa paranu. ³ 'Enajihuna'e nú 'avena rene maiso pa'urahohuna kaivo nú haha maiu'ina sahuna. ⁴ Ijihuna'e nimaa'e nú haha ikehunikino hijuri vajakaho nú hahuna vene 'ee ahija piunivu. Ijihuni maijaho nú haha pa'ana hihuna ura parenúu kaivo nú haha rukina rehuna ura renúu. 'Ejakame ike kwamasahukaho majama hihunijara rarene parahuna. ⁵ 'Ejume Godira ikehuni maijihuna'e nú venuana. 'Ene Hu Huni 'Avenijaho tatua'e vene múhana. ⁶ Ijihuni hahi nú na'ia mapoka nimaa vene hena kavujaho nú haha vaji hiju vo Natohwijihí pu'úmo mai'o pahiju. ⁷ 'Ene nú nii kivi'i hine ojuri 'unamijaho pahiju kaivo nimaa roa 'ahi hina oju. ⁸ 'Enakaivo nú ikaho nimaa roju. 'Ene na ika 'warahuna'e ura reniu na hahake rana'ujaho Natohwijí'i ari hiju. ⁹ 'Enajihuna'e núni ura ijaho nú mai'o hi'eja ho kwamasahuna kaivo nú veje Hu teamahuna. ¹⁰ Ijihuna'e nú ea maho'o Keriso oni 'otua asúki ijihuni una'i namihuna. 'Ene nú ea kwinu kwinu núra hahiji'i hijari vejjino ichá'ina ka'ene mamaa ho sisea vejajaho eha areri ija'ina'e apehuna.

Jesu Keriso Oni Vaji Godi Pu'úmo Napura Vehunijina

11 'Enajihuna'e nú Natohwí jihuni hura vene emapo nima ro'avarono 'ejahiu. 'Ene núni kara ichá'inijaho Godoni una'a samaa'e renu 'ee joni vwiha vajijaho núni kara ijaho samaa'e reju'e ja kivu. 12 Nú kú'o paonuno ta'arosarame 'waravu kaivo ja vea mihe núnijihuna'e temarahuna. 'Ene ea ka'ene haha huhuni jihuna'e jarika'e re'i kaivo oja vaja maa pa'ajija eha 'warahuna amairarahuna. 13 Nú húmata siseranu'amajaho nú Godoni jihuna'e avahuna. 'Enakaivo núni vwiha arira'e na'avajaho ijaho jonijihuna'e avahuna. 14 Ijihuna'e Keriso oni oja mihujara nú 'ajohujaho ivi'a nú hena kavujaho Ea kwinu ea maho'o puna'e kwamana re'amajaho ea maho'o kwamasahara. 15 Hu ea maho'o punijihuna'e kwamana. 'Ejakame pu ea irahipo hi'avajaho punaru pahihuna kaivo Hunijihuna'e hihuna. Ijihuni maijaho Hu puni hahijihuna'e kwame 'urinana. 16 Ijihuni hahi iviamaa iki rene iki kahi ijaho ea haha huni 'unamijaho paki'avara. Nú haha huni 'unamijino Kerisoho hena kavara kaivo nú kú'o 'unama ija'inijaho pakavu. 17 'Enajihuna'e ea irara Keriso oni vaji hi'amajaho hu ea maiu'ina'e rehuna. 'Ene uneunecha sahasijaho nipa'arenana kaivo heha! Uneunecha maiu'inaru rejara. 18 'Ene iviamaa uneunecha ikija maho'o Godoni rena roara. Hura Keriso oni vaji kú'o aheruma roe napura vetúana. 'Ene kaukara ka'ene ea aherama roe kú'o Huni napura rehunjaho múhana. 19 'Enakaivo Godiho Keriso oni vaji

ea ka'ene mwe'i hijukihi pu'úmo kú'o napura venana. Hu puni siseijija kú'o pavwihaniana. 'Ene Hu Ira ka'ene ea aherame roe kú'o Huni napura'e rehunjaho múhana. ²⁰ 'Enajihuna'e nú Keriso oni iruhoa apene 'waravi'ina areri Godi núni vaji vu'a 'waramu jihuna'e Keriso oni tinia apene jarirame 'waravujaho Godoni napura kú'o re'avara. ²¹ 'Enajihuna'e Hu vejume Keriso ka'ene sisea pa'ajaho sisea renana. 'Ejakame nú Huni vaji Godoni una'i arimaa'e re'avarono avanana.

6

Pura Kaukara Mamaa Ka'ene Vejuji Rone Ta'arohe 'Waravajina

¹ Nú Godi pu'úmo ahuma kaukara vejujihuna'e nú jarirame 'waravujaho ja paki'eje Godira maiji vwihaniajaho majikari apene tau'avara.

² Ijihuna'e Hu ijá 'wamana

Vea nimaa nimajino Na oni vu'a ataa apúsavura.

'Ene maraniani vejino Na ni'ajahuta 'wamana.

Heha! Iviamaakaho vea ka'ene nimaa ni-majina. 'Ene iviamaakaho maranahuni vejina 'iamana. ³ 'Ene núra unenu'u pina veje ijara ahija rena nave emaapo kaukara ka'ene núra vejuke namuhuna na ura pareniu. ⁴ 'Enakaivo uneunecha mapoka nú vejujara ea najahujaho nú areri Godoni kaukara pwea. 'Ene vene ki-rasahura 'ee varapa vaja 'ee vea kisina vaja 'ee haha hiana vaja 'ee ⁵ nú hijúhura vaja 'ee tipurai irechamúari vaja 'ee 'uraara vaja 'ee kaukara kisina vejara vaja 'ee nia panotuaara vaja

'ee matuna vaji hijara. ⁶ 'Ene ariramaaru vejara vaja hinaka vaja masuani ajuarasahe hijuri vaja 'ee mamaa'e vene ni'aja'aravura vaja 'ee Godoni 'Aveni jihuni vaja 'ee oja nimaiji mihuri vaji hijara. ⁷ 'Ene ira nimaa vaja 'ee Godoni harura vaja 'ee kukua arimaijino mana'inija'i 'anihuna'e apene 'ee ana'inija'i tanuhuna apejara. ⁸ 'Ene ta'aroruhe hura pavenuhura 'ee sisea ronuhe 'wavura 'ee mamaa ronuhe 'wavura 'ee pisimisavi'ina 'wavura vo nú majano nimaa veji'ina. ⁹ 'Ene areri pahena kúhune sa'ina kaivo hena kúvara 'ee areri kwamasahune sa'ina kaivo nú mai'o hiju. 'Ene sise'i 'ahúara vo pa'anúume kwamasahara. ¹⁰ 'Ene areri temuki rarenuhuna vo majamano temarasahura. 'Ene uneunecha pa'ana vo nú venau'e ea mapoka puni hia areri renaura. 'Ene nú pa'ana vo nú uneunecha maho'o rukima'ura. ¹¹ 'Ene nú ira núnakino samai matauma 'waravara. Oo Korinitinie núni oja vajakaho niho'o jaraa navu. ¹² Núra ja oja mihuji tanuhuna pana kaivo jara ojono núnuna'a tanuvu. ¹³ 'Ene nú sesamaa puna'i 'waravu jihuna'e ja 'u'o núnuna'a joni oja jaraa'avara.

Panimai Roji'inijihipuni Jujuvu'a 'Waramajina

¹⁴ 'Ene panimaa roji'inijihipuni pu'úmo paahu'avara. Icháina'e arira maiji'o siseiji'o roe ahume napura ve'eja? 'Ene ichá'ina'e hanaji'iniji'o nutuvi'iniji'o ahu'eja? ¹⁵ 'Ú 'unama irakijino Keriso'o Piriari'o nimaa veti'ara'eja 'ee vu 'unama irakijino ea ka'ene nimaa roji'iniji'o panimaa roji'iniji'o nikwinu'wi re'eje? ¹⁶ 'Ene ichá'ina'e Godoni Temiporu iji'o godi ira'atiji'o roe nimaa veti'ara'eja? Ijihuni maijaho nú Godi

ka'ene mai'o hiji'ini jihuni Temiporua. Godira nú ijá 'warumana

Na puni vaji hine 'ee puni vaji 'urahe ohuna. 'Ene Na puni Godia'e reje 'ee pu Nuni ea rehuna 'úmana. ¹⁷ 'Enajihuna'e Natohwijara ijá 'iama Puni vaja kajaho are'i kaivo usema roe ea ani'ina'e reha. 'Ene uneunecha ka'ene chiha rukinijaho ija pa'uniraha. 'Eje Na 'ajorame aherahuna. ¹⁸ 'Eje Na joni Oma reje 'ee ja Nuni harihija 'apahija rehuna. Natohwa ni'ima'urijara ija'ina 'waramana 'iamana.

7

¹ 'Enajihuna'e vwehu núna ka'ene nú oja mihi'ine ike nahama 'warumake henareje roe ja pu'úmo uneunecha ka'ene veje núni haha 'ee 'avena siserasahunijija areva.

Porura Huni Oja 'Ee Hu Teamamuji Rona Naja-hajina

² 'Ene núni ruha joni oja vaji aremu'avara. Nú ea pina pasise'i 'ahaara 'ee pavenaume sisea vejara. 'Ene ea pina papisimie unenu 'aho'a hununa'a 'ekara. ³ Ja namahe 'warahuna pana. Na nimarako 'waravu ja'ina'e ja nuni oja vaji navujihuna'e nú kwamasahuna ho mai'o hihuna kaivo nú ja pu'úmo ahuma ni'ajaravi'i hihuna. ⁴ Na ja ni'ima'ura'e nimaa vetie 'ee jonijihuna'e na ni'ima'ura'e temaraju. Na niho'o oja sonahia paraniu'e 'ee núni haha hiana vajijaho temari rareniu. ⁵ 'Ene nú Masatonia roaji 'u'o nú niho'o pasonasahe hijara kaivo rora rora kajaho niho'o ahija rarenuna 'ee

núni vaja tejuhi rarenana. ⁶ 'Enakaivo Godi ka'ene ea ija'ina temuka apeji'ina venau'e oja sonahiujara Taitasi ranavume roume oja sonahúana. ⁷ 'Ene hura roujiru pana kaivo ja hua'e vejume hu oja sonanajine 'ee jara núa'e kú'i 'ahi'eju'e hine temuka ka'ene apeji'i hijura 'ee jara niho'o na kihuna'e ura renaujara veniu'e natohwa'e temukimu. ⁸ Ijihuna'e nuni asurijara venaume temukamana'e re'amajaho na ijaho patemukimu. Ijihuni maijaho na kavujaho asura kajara ja venaume temukamana vo 'aha jora pana. 'Enavo na ijaho temukimu. ⁹ Na jara temuka ka'ene apeju jihuna'e temarahuna pana. 'Enakaivo temukijara rarejume ja niho'o ta'arohajara veju'e teamanimu. Ja Godoni ura ijara vejume temukamana. 'Ejakame ja nuni vajijaho unenu pina papivusahuna. ¹⁰ Ijihuna'e temuka ka'ene Godoni ura ija'ina'e apejajara venau'e temuka paape'i kaivo sisei jihuni 'unamijaho ta'arohura. 'Ene roe maraniuna kaivo mwe'a ikehuni temukijara venau'e kwamasahura. ¹¹ Ma ike temuka maa kara joni vaji raka ka'ene venaji kiahaha. Ijara vejume jonuna'a samaa'e renana 'ee ja sisea irakiji kime senavare 'ee sisea juhavare? 'Ene ja ura ijara roe samaa'e rehuna ura renaara 'ee ja sisea kara parahuna niho'o ura rena parajure 'ee ja rakijihuna'e eha vehuna ura renaara. 'Ene jara uneunecha kihi vejajara najahujaho ja ijí sisea kajihuni pwina pana. ¹² 'Ena'omo na joni asura ka'ene vejujaho ea ka'ene sisea venajihuna'e vehuna pane 'ee ea ka'ene omaha sise'i 'ahaajihuna'e vehuna pana kaivo jara

iraka mamaa ka'ene nunijihuna'e vejaji Godoni una'i veje jonuna'a samaa'e re'amarono vejuta. ¹³ 'Enajihuna'e ikehuni hahi nú venume oja sonahúana. Nú oja sonahúani rorijaho nú niho'o natohwa'e Taitasi oni temarijara vejume nú temarasahara. Ijihuni maijaho ja vejume huni oja areri rene sonanana. ¹⁴ Ijihuna'e na jonijihuna'e Taitasi oni una'i ja aromahuta re'amajaho ijaho paveniu'e na junimu. 'Enakaivo uneunecha maho'o ja nimaa 'warava jihuna'e núra Taitasi oni una'i ja aromahajaho ivi'a nimaa. ¹⁵ Ijihuni maijaho jara huni ira hene vene 'ee huni hura vene 'ee hura ichá'ina venuji ni'ima'ura'e vwi-hajaji vwihanare'e hu niho'o ja ea mapoka'e ikihi puna'i oja natohwa'e henu. ¹⁶ Na temaraju jihuni maijaho uneunecha mapoka vajijaho na ja nimaa vetia paraju.

8

Nimai Roji'inapo Teamana'eje Hura Hara Vajihunijina

¹ 'Enajihuna'e Masatonia puni sosia vaji Godoni maiji vwihani'ina ka'ene mihaji nú ja 'warave hehuna'e ura renúu. ² 'Ene pu sisea 'ee ahija piunivara vo pu ni'ima'ura'e temarasahe 'ee uneunecha pa'arena'e paraniana vo mavajih'i nahunijara ura rena paraniana. ³ 'Enajihuna'e na ja nahama 'waravujaho pu areri vajihuna ho pavajihunijaho paka'avara kaivo pu puni ura ijino asisame kahaho vajihara. ⁴ 'Ene pu ea ka'ene akuavi'inijih'i ni'aji'irono ura renaume 'ejahúe puni pwinana'e re'avarono

jarirume 'waruvara. ⁵ 'Ene ikaho núra ichá'ina'e vwihaji'i hijuja'ina pana kaivo Godira ura renuja'ina'e pu maraku'ijaho puni hia Natozwi jihuni ija tahi irechamareja iji'a nuni ija taha roara. ⁶ 'Enavo nú Taitasi 'ejahaume hura nimarako aneja venana. 'Ena'omo hura kú'o joni vaji kaukara mavarasa'ina kaho vena va'e urisahuna. ⁷ Ja niho'o uneunecha mamaaru vejura areri nimaaroa 'ee ira arira'e 'warama 'ee henaka rukine 'ee niho'o nimaa nimaa'e vene oja mihuni 'unama ka'ene nú joni vaji aneja vejajaho veje rausa'amana. 'Ene kaukara mamaakaho 'u'o veje rausaha para'amana. ⁸ Na ikaho 'ejahie 'warahuna pana kaivo na ja ea 'aho'a nimaa nimajino oja mihu ho pana ijí ki'irono 'waravuta. ⁹ Ijihuni majjaho núni Natozwa Jesu Kerisora majji vwihanúajaho ja nihena kavara. Hu niho'o arerina kaivo Hu roe jonijihuna'e pa'ana'e renana. 'Ejakame Hura pa'ana renana vajjino jara roe areri rena parani'amarono avanana. ¹⁰ 'Ene vajihuri 'unamijaho nuni vwihá'ina ka'ene ni'ajihunijaho ike 'waravu. 'Ene juara pina ka'ene nipa'arenajaho ja amuraru pavajihara kaivo 'u'o ija'ina vehuna ura renaara. ¹¹ 'Enakaivo ijí 'u'o temarasahi'i aneja vene vejaja'ina'e vena va'e pa'are'avara. 'Ene uneunecha ichá'ina'e ja areri vajihuni ja'ina'e vaji'avara. ¹² Ijihuna'e ja vajihuna'e amairiara'avajaho ijaho ea irara hununa'a areri navuja'ina'e vaji'amana kaivo hununa'a ija'ina pa'ajaho pavajihuna. ¹³ 'Enajihuna'e ja maho'o vají parave pu hami hi'eje ja sisei hihuna na

parone 'waravu kaivo ahume areri renahuna'e 'waravu. ¹⁴ 'Ene ike vea vutuakaho jara asisame huri vaji'avajara pura pivusahujija ni'ajihuna. 'Ene pura asisame huri vajihujara 'u'o jara pivusa'avajaho ni'ajihuna. 'Ejakame ijara areri rehuna. ¹⁵ 'Ene ika'ina'e vejara.

Ea irara niho'o mapoka'e eiriajaho nijara areri renana. 'Ejume ea ka'ene mapoka paeiriajaho hu 'u'o nijara areri renana 'úmana.

Taitasi 'Ee Huni Napuhijijhipuni Vu'a

¹⁶ 'Enakaivo Godi teimani 'wavu. Hura Taitasi oni oja vaji vwiha nikwisu'ina ka'ene nara jona vwi'haju ja'ina'e huni vaja ranamana. ¹⁷ Ijihuni maijaho hu núra raka ka'ene jarivajiru panimaa venana kaivo hura huni ura ijino teama'eme joni vu'ana. ¹⁸ 'Ene nú vwea pina ka'ene huni pinana ike vu'a maa maiu'ina ikehuni sosia vaji 'wama apene ojujaho ranavu'e hu hu'úmo vu'u. ¹⁹ 'Ene ijiru pana kaivo sosi hu nú pu'úmo 'uraha ohuna'e iji pijahara. Ike kaukara maiu'inakaho núra 'ajohi'i Natohwiji ta'arohe 'ee jara ni'ajarahuniji najahé avaju. ²⁰ 'Ene hami akuavi'i ike swara mapoka maaaa ka'ene núra 'ajo'avarono vajúhájaho 'ajoha. 'Ejakame ea pina panamuhe 'waruhuna. ²¹ Ijihuni maijaho nú niho'o iraka ka'ene aririjihuni hura veju. 'Ene Natohwi jihuni una'eru pana kaivo ema puni una'a 'u'o hura hami veju. ²² 'Ena'omo nú núni vwea pu pu'úmo ranavu'e vu'u. Nú hu vena kavajaho hu uneunecha mapoka vajijaho hu ea nimaa ura reji'ina'e kavara. 'Enakaivo iviamaa hu majano ura rena paranu. Ijihuni maijaho hu

ni'ima'ura ja nimaa vetiu. ²³ 'Ene Taitasina'ijaho hu nuni napure 'ee nú hu'úmo joni vaji kaukara veji'ina. 'Enakaivo vwehu núpuna'ijaho pu sosi puni ona'e 'eke ojura 'ee pu ea ka'ene veju'e Kerisoho teamavi'inijina. ²⁴ 'Enajihuna'e jara vwehu núna ikihija'e oja mihujaho samaumaa sosia puni una'i naja'avara. 'Ene irakijihuna'e núra ja ta'arorahu jihuni maijaho pu ka'avara.

9

Nimai Roji'ina Kukua Pa'ajihini Ni'aji'eje Godira Mapokijaho Vajihuna

¹ Ijihuna'e na swara ka'ene Godoni ehija vajihuri kaukara ijí kú'o huri asura vehuna areri pana. ² Ijihuna'e jara vajihuna'e amairiaravujaho na nihena kivu. 'Ene na ijihuna'e ta'arorahare'e Masatonia ora 'waravuta. Juara pina ka'ene nipa'arenajino Akea ora vajihuna'e amairiaravara. Jara ea vajihuji henareja ea pwina oja 'urina paraniume avajara. ³ 'Enakaivo na vwehu núna niirechamiume va'ara. 'Ene núra ja ta'arorahe jara niamairiaravajaho 'waravara. 'Enajihuna'e pu vui'i kive ja mai'o paamairiara'e re'amajaho ijara veje núra ja'e ta'arorahujaho maa pa'ana'e rehuna. ⁴ 'Ene Masatonia opo na hu'úmo roi kive ja paamairiaravara'e ki'avajaho nara ja nimaa vetie 'waravujaho ijara venie na junihuna. ⁵ 'Ene na vwehu nuna 'ejahie irechamiume urasahe joni vu'e ki'eje swara ni'ima'ura ka'ene jara vajihuna'e nahama 'waravaji 'eke amairie irecha'avarono 'iavume vu'ara. 'Enakaivo

na ura reniujaho swara ni'ina kajaho ja'e itunavujara reje 'aho'a ura renahuna pana kaivo maho'o icha'ina'e vajihuna'e amairiaravajaho niija'ina'e ihene vaji'avara. ⁶ 'Ene iviamaa na ikaho rone 'waravu Ea irara uja kwinu kwinu 'o'amajaho hu kwinu kwino jahene 'ekahuna 'ee ea irara uja mapoka mapoka 'o'amajaho hu mapoka mapoka jahena 'ekahuna. ⁷ 'Enakúne ea 'oi'oi huni oja vaji ichá'ina'e vajihuna'e vwihana ja'ina'e vaji'amana. A sena paveji'i vajihe 'ee ea 'ahopo 'ejahiu'e vajihu ja'ina pave'amana. Ijihuni maijaho Godiho ea ka'ene teamana'uju'e vajihini'ijija oja mihuna. ⁸ 'Ene Godiho maiji vwihaniujaho areri venahe jonuna'a ani renahuna. 'Ejakame na'ia mapoka uneunecha mapoka maho'o areri renahuna. 'Ene jara kaukara mamaa ka'ene ve'avajaho uneunecha mapoka areri renahuna. ⁹ Godoni ira vaji ika'ina'e vejara

Hu ahaijikujume jirijiri va'ara. Hu ea ka'ene pivusahujihija'e vajihana. Huni mamaijaho aneja púsa pa'ana 'úmana.

¹⁰ 'Ena'omo Godi ka'ene uja 'oji'iniji 'ina vajihe 'ee puretia 'iruma ihuna'e vajúhujara Hura vajihe 'ee joni 'ina veje mapoka mapoka 'ohuna re'amana. 'Ene arira maiji juara puna'i sahunijaho veje mapoka renahuna. ¹¹ Jara iswasina ka'ene rejujihuna'e joni hiijaho marana parahuna. 'Ene jara nuni vaji pu vajihajara reje pu Godi teimani 'wa'eja. ¹² 'Ena'omo ike vajihuri kaukara ea ka'ene akuavi'inijipo pivusahuji vajihe areri renahunaru pana kaivo 'u'o vajihukara

venau'e Godi teimani 'wavi'i navu. ¹³ Ijĩ jara vajihuni kaukara mamaa ka'ene vejujara reje pu Godiho ta'arohuna. Ijĩ swara ka'ene ja pua 'ee ea 'aho'a vajihujara najahujaho ja Keriso oni ira maiu'ina mamaijara 'waramuji henare'e vejara'e renu. ¹⁴ 'Ene pu 'u'o siporua vajijino joni oja vwihaniura. Ijihuni maijaho Godoni maiji vwihani'ina ka'ene joni vaji ni'ima'ura renujihuna'e avajara. ¹⁵ Godira Huni swara mamaa ka'ene niho'o iri ta'arohe amairie 'warahuna areri pa'ana ka'ene múhájihuna'e teimani 'waha.

10

Porura Hu Ea Irane 'Ee Huni Kaukara Irakiji Rona 'Waramajina

¹ Na Porura onuno ja 'ejahie Keriso oni ajuarana masuani hijura vajijino 'waravu. Na vea ka'ene ja pu'úmo ura varira kakaravujaho ajuasina'e rejura kaivo na karaa ani hijujaho na niho'o ira kisina'e jonuna'a 'waravura. ² Nara 'waravujaho vea ka'ene na ijĩ hi'ujaho nara nimaa vene harura ka'ene apene ea ka'ene nú kúme vwihaju'e nú mwe'a kehuni ura ija'ina'e 'uraha oju rojujija ira kisina'e ninama'e 'warahuna. ³ Nú haha vaji oju vo nú haha huni 'unamijaho nana pa'ejura. ⁴ Ijihuna'e 'arasaravuri kukua ka'ene núra 'eke nana'ejujaho mwe'a kehuni kukuijija pana kaivo Godoni kukua ka'ene harura rukima'ura ka'ene uneunecha kisima'urijihiri tirakuhunijina. ⁵ 'Ene nú vwiha ka'ene mahine vwihajujija 'ee uneunecha mama'ina ira'ata ka'ene ijipo veju'e Godi hena kahuniji'i ninakaravujija

tirakuju. 'Ene núni vwiha ichá'inijija 'oi'oi 'ajoha venau'e roe Keriso oni ura ijaho hene veju. ⁶ 'Ene vea ka'ene vu'ataa hejajara roe areri rene para'amajino nú amairiarame areri rene uneunecha ka'ene vu'a ataa pahejújija eha mihuna. ⁷ Ja hine uneunechakija ma huri pu ichá'ina navuja'ina'e kivu. 'Enakúne ei pini huhusu hu Keriso oni ea renaji niarerina ro'amajaho maka'eje hu ikaho kú'o ori'ini huni vaji vwiha'amana. Hu Keriso oni ea renajihuna'e nú 'u'o rejara. ⁸ Ijihuna'e na harura ka'ene Natohwijara nú múhájihuna'e ta'arosara'ujaho na pajunihuna. Ijí harura kajaho ja ni'ajihe 'urihuna kaivo parurahihuna. ⁹ Ijihuni maijaho nuni asura ikipo veje ja tea junahunijaho na ura pareniu. ¹⁰ Ijihuna'e pu ijá 'wavu. Huni asurijija ahisima'ure 'ee harura rukina 'wavu kaivo hu ea maijaho harura pana. 'Ene hura iraka ka'ene 'waramujija senahuna 'wavu. ¹¹ 'Ene veje ea ijá kajija ikaho hami vwiha'avara. Nú ijaho pahijujaho ira ichá'ina asura vaji vejuja'ina'e vea ka'ene nú hamai piunivujaho nú ija'ina'e vejura. ¹² Nú harura pa'ana'omo nú pa'eke manura vene irechamie ea 'aho'a ka'ene opu rone 'waravu ja'ina pavejura. 'Enakaivo vea ka'ene pu opo manura vene pirahujaho pu pahene pakavi'ina'e kavu. ¹³ 'Enakaivo nú núni manurijaho paasime huri ta'arosarahuna. 'Enakaivo núni tinia ka'ene Godira mina vene múhájihuni vajijino hine vu'e joni usehuna. ¹⁴ Ja núni harura hari hihunijaho arerina. Ijihuni maijaho núra amura Keriso oni vu'a maa maiu'inijaho 'warama 'unama jojora kaho roe jara hiju kaho usevara. ¹⁵ Nú

areri núni chahijaho paasime ea 'ahopo kaukara ka'ene vejajihuna'e ta'arosarahuna. 'Enakaivo nú vwihajujaho joni nimaa roijara 'urine emare'amajino núni kaukara ka'ene joni vajijaho 'urine natohwa'e rene rausaha parahuna. ¹⁶ 'Ene areri vu'a maa maiu'ina 'warama va'e jara hijujaho asime kaha'ana'i vahuna arerina. 'Enajihuna'e nú kaukara ka'ene ni ea pipuni ara kwaa vaji nivejajihuna'e pataarosara'i 'ahúu. ¹⁷ 'Ene Godi oni ira vaji ika'ina'e vejara Ea irara mari'ui ve'amajaho hu Natohwi jihuni vaji mari'u'amana 'iamana. ¹⁸ Ijihuna'e ea ka'ene ori ta'arosaramujaho nimaa vetihuna pana kaivo Natohwijara nimaa vene ta'arohe 'waramujarana.

11

Porura Huni Apasoru Kaukara Nimaa Nimaijine 'Ee Apasoru Ira'atijihhi Rona Najahajina

¹ 'Ene na hine puruva reti'inapo vejuja'ina'e vene 'warave he'avajaho maki'avara. 'Enakaivo masuani hine ataa apúsame heha. ² Ijihuna'e Godira jonijihuna'e oja ka'ene henuja'ina'e na 'u'o joni oja ija'ina'e heju. Ijihuna'e na parua kwinu vehuna'e nahama 'waravuta. 'Enareje na ja areri 'asúra ariramaa Keriso vajahuna. ³ 'Enakaivo vejuro'i taparijara huni henaka ira'atijino Ivi pisimia ja'ina'e hu joni vwihaiji 'u'o veje ja Keriso oja nimaa ka'ene mahuji arehunijara na tea junimu. ⁴ Ijihuna'e ei pini roe Jesu pina ka'ene nú panajahaji roe naja'ena ho 'avena pina ani'ina ka'ene jara apeja ja'inijaho

pana ka'i ani'ina ho vu'a maa maiu'ina ka'ene jara apeja ja'inijaho pana kaivo ani'iniji najahe ja ijihini nima vena'e ve'avarono tea junimu. ⁵ 'Ene na onuno pavwihajujaho na apasorua ka'ene mama'inijihini puni hara ka'ene niho'o túchama ijina paraju. ⁶ 'Enakaivo na ira hami pa'waravi'ina vo na henaka rukina. Nú ikija nima nú vejume jonuna'a uneunecha maho'o samaa renana. ⁷ 'Ene nara niho'o joni hari roe ja 'unirame ahasirima'e 'ee Godoni vu'a maa maiu'iniji ja'e eha pa'a najahujaho na sisea vene avajuta raka? ⁸ Na sosia 'aho'a nesavu ja'ina'e vejuta. Ijihuni maijaho pura na aneja mi'eju'e ja najahu. ⁹ 'Ene vea ka'ene na ja pu'úmo hijujaho na pivujuta kaivo na ea pina ahija pamahuta. Ijihuni maijaho vea ka'ene vwehipo Masatoniai rena roajino nara pivujujaho maho'o vajihara. 'Enajihuna'e na uneunecha mapokijaho pavejume joni ahija'e renana. 'Ena'omo majaa ija'ina'e vehuna. ¹⁰ 'Ene areri ike Keriso oni nima ka'ene núni vaji hinujihuna'e nara ike temarane vejujaho Akea vaja ea pina patanuhuna. ¹¹ Irakijihuna'e? Ijihuni maijaho na ja oja pamihura raka? Nara ja oja ka'ene mihujaho Godira hena kimu. ¹² 'Enakaivo nara iraka ka'ene vejujaho na majano vena vahuna. 'Ejakame ea ka'ene 'unama savujija uhusamihuna. 'Ene ea ka'ene 'unama same nú pu pu'úmo kaukara niareri nikwisu'ina veju ronare'e ta'arosaravujija uhusamihuna. ¹³ Ijihuni maijaho ea ijá kajija apasorua ka'ene ira'asini jihina. 'Ene kaukara ira'ata veji'ini jihina. 'Ena'omo pu Keriso oni

apasorue puna'i veju. ¹⁴ 'Ene Setani 'u'o ta'arohē areri hanaji'ini jihuni 'ona oji'ina sa'ina'e rehuna. ¹⁵ 'Enajihuna'e huni pwea 'u'o areri arimaa ijihuni pwea puna'i matesaravujaho na mai'o patata'eju. 'Ene pura kaukara ka'ene vejujihuni eha sisea apehuna.

Porura Apasoru Kaukara Veji'i Siseisei Hinajina

¹⁶ Na kú'o ijá 'iavu Veje ea pina na vwiha pa'ana paro'amana kaivo ja ija'ina'e ro'avajaho vwiha pa'ane puna'i apeni'avara. 'Ejakame na ma'uako temarauta. ¹⁷ Nara raka ka'ene 'waravukija Natohwijara 'waramu ja'ina'e pa'waravu. 'Enakaivo ea vwiha pa'ajipo vejuja'ina'e na onuno nimaa veti'aravi'i ta'arosaravu. ¹⁸ Ijihuna'e ea mapoka mwe'a kehuni 'unamijino temaraju jihuna'e na 'u'o temarahuna. ¹⁹ Ja vwi-hajujaho ja hami vwi-haji'ina ronare'e ea ka'ene vwiha pa'ajija nimaa teamana'eju'e 'ekura. ²⁰ Ijihuna'e ja ea irara pwea 'ekahareje 'anie ruarahe 'ee 'eke hura ura renuja'ina'e 'ahie 'ee huhusu ta'arosarame varinu tahijihujaho ja majaa ata kairasahe hu hu'úmo hijura. ²¹ 'Ene na niho'o juni'eju'e 'waravu kaivo nú manura vene kúvajahó nú niho'o harura pa'ana. Na kú'o vwiha pa'apo 'waravu ja'ina'e 'waravu. Pu 'unama iraka sa'inijino harusina'e rejaja'ina'e núni harura 'u'o ija'ina. ²² 'Ú pu Hipurue? Na 'u'o Hipuru. Pu Isureri ore? Na 'u'o Isureri ora. 'Ú pu Eparahami oni amuhije? Na 'u'o Eparahami oni amuja. ²³ 'Ú pu Keriso oni pwehija raka?

Na húmata siseapo 'waravu ja'ina'e 'waravu. Nara niho'o pu asitahuta. Nara kaukara ka'ene vejujara pu asitahana. 'Ene nara na'ia mapoka'e tipurai hijujara pu asitahana. 'Ene na'e hijihiaji tahuna areria pana 'ee niho'o na'ia mapoka'e kwahuni hari hijuta. ²⁴ Jua na na'ia iropu 'aha mapoka (39) hijihiara. ²⁵ Na na'ia no'opisu ajiaki hijihiara. 'Ene na'ia kwino muni 'one hijihiara. 'Ene 'aha no'opisu sisima siserajara. 'Ejume vea kwinune 'ee na'ia kwinu ijá karo soha rira karohi imwasami'i venana. ²⁶ Na veku veku 'unama jojora va'e roura vajijaho na ahija mapoka piunivura. Toa puni ahija anuameji'ina puni ahija nuni aepuni ahija Jenitaru puni ahija 'ee taunua vaja 'ee nechia 'ee soha 'ee vwehija ka'ene ira'ata rukinijihini puna'ijaho ahija piunivura. ²⁷ Na niho'o kaukara kisina'e vene 'ee 'unama kisinijino hijuta. Na na'ia mapoka'e na'ia nia panejuta 'ee matunime 'ee toa huani'uju'e 'iruma pai ojura 'ee niho'o atuati'uju'e na'ia ateha paraane nejura. ²⁸ 'Ene uneunecha ikeru pana vo na sosia maho'o ikihi puni ahijiji oja vwihaniare'e siseisei hijura. ²⁹ Ea irara harura pa'arenujaho na 'u'o pa'areniuna. 'Ene ea irara sisei vaji arumujaho na niho'o nathwa'e hunijihuna'e vwiha kisina'e vwihajura. ³⁰ 'Enakaivo na temara'i ve'ujaho iraka ka'ene nuni vaji ajuaranuji na ijihuna'e temarahuna. ³¹ Godi ka'ene nuni Natohwa Jesu Keriso oni Oma ka'ene aneja púsa pa'a ta'arohujara ki'uju'e na ira'ata paapeju. ³² Tamasikasi vaji kavana ijara Eritasi ka'ene kinijihuni hari Tamasinesi taunua kajaho 'ajohe

kamori'i 'ahiume vejara. ³³ 'Ene na namea vaji ranamie vera titi apúsamiume na huni ija'e juhame arihe aseha va'uta.

12

Poru Oni Visoni 'Ee Raka Ka'ene Túna'i Rehu- naka Nahajina

¹ 'Ene ta'arosaravujaho nijina kaivo ijaho ea mai'o pani'ajihuna. 'Enajihuna'e na iviamaa visonia 'ee Natohu ijara raka ka'ene veju'e samaa'e rejujihi 'waravuma. ² Na Keriso oni ea pina hena kavura'e juara iropu ropu no'una no'o ijá pa'arena ijino vinaho hahiji'ina ho haha pa'ana puruva reniu kaivo Godira hena kamu. 'Enavo ea kajaho akúpa 'ahi ruha ka'ene no'upisu jihunijino apejume va'ana. ³ 'Ene ijí ea kajaho huni hahiji'i va'ana 'aho huni 'avenijara va'ajaho na puruva reniu kaivo Godira Huhusu hena kamu. ⁴ Hu Parataisi va'ana. 'Ene ira ka'ene areri pa'warahunijija henana. Ijí vu'a kajaho ea areri pa'warahuna'e tanu'urahara. ⁵ Na ea ijá kajihi punijihuna'e mari'uhuna. 'Ene na nunijihuna'e pamari'uhuna kaivo nara pivujuri vajijino na mari'uhuna. ⁶ Ijihuna'e na ura temara'i 'ahi'amajaho na vwiha papuruva reti'ina'e re'ēju. Ijihuna'e na nimaiji rone 'warahuna. 'Enakaivo na ijaho pa'warahuna. 'Ejakame ei pini iraka ka'ene nuni vaji kime 'ee nununa'i henujiru aromihuna. ⁷ 'Ene une-unecha mapoka ka'ene vejume samaahirava ijihuna'e haha hiana ni'ina'e nuni haha vaja ranamana. Ijaho Setani oni ona'oji'inijina. Ijara

'wija oma rene nuni haha vaji hine ruari-hakame na onuno pata'arosara'uroño avanana. ⁸ Ikehuni vu'ijaho na 'aha no'upisu natochwiji jarime ijí 'eka ruva'amarono 'waravuta. ⁹ 'Ejume Hu ijá 'wima Nuni maiji vwihanii'inijara venau'e a hu'úmo niareri renau. Ijihuni maijaho a harura pa'arenaujino Nuni harurijara venau'e a areri renauna 'wamana. 'Enajihuna'e na harura pa'areniujino mari'ume kehi kehi oju'ukame Keriso oní harurijaho nuni vaji namuna. ¹⁰ Ijihuni hahi Keriso onijihuna'e nara pivujuri vajijaho ira sisea 'warivura 'ee vea kisina vaji aruvura. 'Ene sisei 'ahie rurihuri vaja 'ee kisina rene puruva retiuni vaji na nijihuna'e teamanimuna. Ijihuna'e vea ka'ene na harura pa'areniujaho na harura renihuna.

Porura Koriniti Ora Vwihaniani Vu'ijina

¹¹ Ja ojono veniúme na vwiha pa'ana'e rejuta. 'Enajihuna'e jara asura vene na ea icha'inijaho rone 'warava'a. ¹² Apasorua nimai jihipuni 'unamijija joni vaja masuani ajarane vene najahajaho ikena. Acha ani'ina 'ee ea areri pavehunijija 'ee ea kime vwiha puruva retihunijija vene najahara. ¹³ Ijihuni maijaho na 'unama irakijino venaume ja sosia 'aho'i jihipuni hara'e rejare? Nara unenu'u pina ka'ene jonuna'a paveujaho na ja ahija pamihuta. 'Enakúne nara sisea ka'ene vejujaho vwihanie areha. ¹⁴ 'Ene na ivi'a 'aha no'upisu ijí ja vu'e ki'irono amairiaravu. 'Ene na paveje jonuna'a ahija renahuna. Ijihuni maijaho na joni kukuiji 'eka'irono avahuna pana kaivo

ja 'eka'irono avaju. Ijihuna'e sesahwapo emahwa puni uneunecha patamuvanihura kaivo emahwapo sesahwa puna tamuvaniura. ¹⁵ 'Ene na teamani'eju'e joni 'aveniji marani'avarono nuni uneunecha 'ee nuni haha maho'o ato'uruve pa'arehuna. Na niho'o oja ni'ima'ura'e mihu kaivo ja na oja ma'uako mihuna raka? ¹⁶ 'Enakaivo areri ija'ina'e rehuna vo na pavejume jonuna'a ahija renahana. 'Ene na ea ka'ene 'unama ani'ini pisivisavi'ina 'wavura. 'Ene na ja papisimisamareno 'ekauta 'wahuna. ¹⁷ Na ea ka'ene irechamiume vu'ajiji puni vaji unenu'u pina mamaa jona'e na pa'ekahuna sa'ina'e 'ekuta raka? ¹⁸ 'Ena na Taitasi 'ejahaume va'eme vweijaho ranavume hu hu'úmo vu'ana. 'Enakaivo Taitasiho jonuna'a unenu 'aho'a pa'ekahuna sa'inijaho 'ekana raka? 'Ú nú ja pu'úmo kara nikwinu rene vejara raka? 'Ene kara kwinu parene 'unama ura kwinu parene vejara raka? ¹⁹ Jara hine vwihana apene roujaho núra raka ka'ene 'waravujaho nú nuni haha anakarame ijihuna'e 'waravu roju. 'Enakaivo nimaijaho Godoni una'i nú Keriso oni vaji ja oja mihujihuna'e ja vena'e marasahe 'uri'avarono 'waravu. ²⁰ Ijihuna'e na vea ka'ene kú'o 'unama roujaho jara ichá'ina ka'ene rehuna'e na vwihajujaho parena vehunijara na oja hianimu. 'Ene nara ichá'ina ka'ene veje ja ura parenahuniji vwihaju. 'Ene joni vaja hine 'ura'aravu ho ea 'ahopuni kukui jihuna'e sename ajinavu ho ajiri pivaroramamu ho 'ura'arame ninakaravu ho ea ira'atijino namahe 'wavu ho epuni vu'a sisea ronahu ho jarika reju ho 'ee

uneunecha mai'o ura arini paname 'ee pareju.
 21 'Ene vea ka'ene na kú'o joni vu'ujino nuni Godijara venie na joni una'i vahi'a apahunijara tea junimu. 'Eje na ja'amu vehuna. Ijihuni maijaho ea mapoka ka'ene itunavume nimako rene hine sisea ka'ene vena apene roe 'ee hine hurecharame 'uasa vejajaho mai'o pataarohe puni sisea vwihane arevi'ina.

13

Túchamaa Onúno Piuharahuna 'Ee 'Ajorumajina

1 'Ene ikaho nuni 'aha no'opisu ijí na ja ki'irono vu'u. 'Ene vu'a nimaijija ea no'ohel'ina ho no'opiso avavukame iji'a roe nimaa'e rejura.
 2 Na nimarako vea ka'ene na ja pu'úmo hijuti veijino ona aruna mihuta. 'Ene kú'o na ijaho ja pu'úmo pahiju vo na nimarako 'warave ja hehuna. 'Ea ka'ene nimarako sisea vejajija 'ee ea maho'o ijija 'u'o Na kú'o roujaho ea pina paasinahuna kaivo eha mihuna. 3 Ijihuni maijaho ja Kerisora nuni vaji 'waramu jihuni maiji ka'i 'ahiu'e savu kaivo Hu joni vaji harura pa'ana'e rehuna pana vo niho'o joni vaja kajaho harura ni'ima'ura'e renu. 4 Ijihuna'e Hu nimaa ajuaranana vajijino korosi 'ahi 'anaara. 'Enavo Godoni harurijara reju'e Hu majama hinu. Ijihuna'e nú 'u'o Huni vajijaho ajuasina kaivo nú Hu hu'úmo hihuna. Ijihuni maijaho Godoni harurijaho jonuna'i ranavume vu'ajihuna'e. 5 Ja nimairoa vajijino hiju ho pa'ajaho ojono mina vene ka'avara. 'Ene ja ojono piuha'arame kaha.

'Ú ja Keriso ka'ene joni vaji hinujaho mai'o pakavu raka? 'Ene ja vejuro'i ma irijino Godoni ea 'wavara'e re'ira'omo 'ari'ava. ⁶ 'Ene na nimaa vejujaho ja hena kú'avajaho nú vena kúvajahó pa'arihara'e kú'eja. ⁷ Nú iviamaa Godoni siporua 'ojukame ja sisea paveju. Núra ika'ina ka'ene vejukaho núra raka ka'ene najahajara mamaa'e rejakame avahuna pana kaivo nú ura renujaho vea ka'ene núra arihune sa'ina'e kú'avajaho ja 'unama ka'ene aririji vehuna'e ura renukame avaju. ⁸ Ijihuna'e nú unenu'u pina nimaiji niname vehuna pana kaivo nú nimai jihuneru vejura. ⁹ Nú temarasahu jihuni maijaho vea ka'ene nú harura pa'arenujaho ja niho'o harura renau. 'Enajihuna'e nú ike 'u'o siporua 'ojura'omo ja vena'e mahou'ina'e renahuna. ¹⁰ Ikehuni maijihuna'e na ijaho pahiju vo na uneunehakija vene 'waravura. 'E'ira'omo vea ka'ene na ijí hí'ujaho na nuni harura ka'ene Natohwijara mihajaho paapene ja ira kisina 'warahuna. Ijihuna'e na ja ni'ajihe emarene 'urihuna kaivo ja pavena'e arihuna. ¹¹ 'Enajihuna'e vwehu nune túchamajaho temarasaha 'ee vena'e mahou'ina'e reha. 'Ene ni'ajaraha 'ee oja sonahiaha 'ee vwihá níkwínu rene matausahe hiha. 'Eje Godoni oja mihi'ina 'ee matausahi'inijara ja pu'úmo nahuna. ¹² 'Ene akuavuri 'unamijino 'ajosara'avara. ¹³ 'Ene nimaa roji'ina maho'okipo 'ajoravu. ¹⁴ Natohwa Jesu Keriso oni maiji vwihani'inijaho 'ee Godoni oja mihujaho 'ee 'Avenijihí pu'úmo ahuvujaho maho'o ja pu'úmuna. Nijina.

Godoni Vu'a Maiu'ina
The New Testament in the Ese Language, also known
as the Managalasi Language, of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Mangalasi long Niugini
copyright © 1975, 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Managalasi (Ese or Managalasi)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0. You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

729c2a8f-9ea3-55ca-9318-793c2828d776